

---

Aika 20.11.2024, klo 14:00 - 15:56

Paikka Tammerkoski-kokoushuone (Finn-Medi 5, 1.krs)

**Käsitellyt asiat**

**§ 515 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

**§ 516 Pöytäkirjantarkastajat**

**§ 517 Ei julkinen**

**§ 518 Ei julkinen**

**§ 519 Ei julkinen**

**§ 520 Ei julkinen**

**§ 521 Ei julkinen**

**§ 522 Ei julkinen**

**§ 523 Ei julkinen**

**§ 524 Ei julkinen**

**§ 525 Ei julkinen**

**§ 526 Ei julkinen**

**§ 527 Ei julkinen**

**§ 528 Ei julkinen**

**§ 529 Ei julkinen**

**§ 530 Ei julkinen**

**§ 531 Ei julkinen**

**§ 532 Ei julkinen**

**§ 533 Ei julkinen**

**§ 534 Ei julkinen**

**§ 535 Ei julkinen**

**§ 536 Ei julkinen**

**§ 537 Ei julkinen**

---

|       |                                                                                                                                   |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| § 538 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 539 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 540 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 541 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 542 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 543 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 544 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 545 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 546 | Ei julkinen                                                                                                                       |
| § 547 | Lausuntojen ja selvitysten antaminen tuomioistuimille yksilöasioiden jaoston päättämissä asioissa                                 |
| § 548 | Tilannekatsaus hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta |

---

Saapuvilla olleet jäsenet

Leena Mankkinen, puheenjohtaja  
Juho Ojares, 1. varapuheenjohtaja  
Taru Kaaja, saapui 14:04  
Pasi Turkia  
Anna Moilanen, varajäsen  
Erkki Moisio, varajäsen  
Maria Nikupaavo, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Pia Lepistö, Hallintoassistentti, sihteeri  
Hanna Lähteenmäki, Vastuualuejohtaja, §:t 515-517  
Sini Seppälä, Sosiaalityöntekijä, §:t 518-523  
Sari Mellin, Palvelupäällikkö, §:t 524-532  
Milja Koljonen, Palvelujohtaja, §:t 533-538  
Kaisa Taimi, Palvelujohtaja, §:t 539-548  
Katariina Somppi, Projektipäällikkö, §:t 533-538  
Sini Mikkolanaho, Asiakasohjaaja, §:t 539-543

Poissa

Antti Moisander  
Eleanora Mäkinen  
Minna Sarvijärvi  
Vilma Kiilunen, Hallintolakimies

Allekirjoitukset

Leena Mankkinen  
Puheenjohtaja

Pia Lepistö  
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 24.01.2025 klo 14:01. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

27.11.2024

22.11.2024

Juho Ojares  
pöytäkirjantarkastaja

Erkki Moisio  
pöytäkirjantarkastaja

22.11.2024

---

Pasi Turkia  
pöytäkirjantarkastaja, § 539

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla [pirha.cloudnc.fi](https://pirha.cloudnc.fi) 27.11.2024

---

**§ 515**

**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Hallintosäännön 132 §:n mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Hallintosäännön 125 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista yksilöasioiden jaoston kokoukseen 20.11.2024 on toimitettu sähköisesti 15.11.2024. Esityslista liitteineen on tallennettu sähköiseen kokoustyötilaan (Pirre) 15.11.2024.

**Ehdotus**

Esittelijä: Hanna Lähteenmäki, VASTUUALUEJOHTAJA

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

**Päätös**

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

---

**§ 516**

**Pöytäkirjantarkastajat**

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitella ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

**Ehdotus**

Esittelijä: Hanna Lähteenmäki, VASTUUALUEJOHTAJA

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat: Taru Kaaja ja Minna Sarvijärvi. Varalla ovat Eleanora Mäkinen ja Juho Ojares.

**Päätös**

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Juho Ojares ja Erkki Moisio. Varalle valittiin Pasi Turkia.

---

**Yksilöasioiden jaosto, § 270, 18.10.2023**

**Yksilöasioiden jaosto, § 547, 20.11.2024**

**§ 547**

**Lausuntojen ja selvitysten antaminen tuomioistuimille yksilöasioiden jaoston päättämässä asioissa**

24432/2023

**Yksilöasioiden jaosto, 18.10.2023, § 270**

**Valmistelijat / lisätiedot:**

Vilma Kiilunen, HALLINTOLAKIMIES, vilma.kiilunen@pirha.fi

Hallintosäännön 12 a §:n mukaan yksilöasioiden jaoston tehtävänä on

1. ratkaista sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädännön mukaisista päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset, jotka koskevat yksilökohtaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja;
2. ratkaista viranhaltijan vahingonkorvauspäätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset, ellei päätösvalta tämän hallintosäännön mukaan kuulu toiselle viranomaiselle tai viranhaltijalle.

Kohdan 1. mukaisesti on tulkittu, että yksilöasioiden jaosto antaa oikaisuvaatimuksista tehdyistä valituksista lausunnot hallinto-oikeudelle sen päättämässä asioissa. Nykyistä käytäntöä ovat haitanneet muun muassa hallinto-oikeuden antamat lyhyet määräajat lausuntojen toimittamiseksi, jotka ovat yleensä noin kaksi viikkoa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 42 §:n mukaan päätöksen tehneen viranomaisen on hallintotuomioistuimen pyynnöstä annettava selostuksensa asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä. Viranomaisen on hallintotuomioistuimen pyynnöstä toimitettava sille päätöksen perusteena olleet asiakirjat ja muu tarvittava selvitys. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa sakon uhka.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 7 luvun mukaan aluehallitus ja jaosto voivat siirtää tässä hallintosäännössä määrättyä päätösvaltaansa alaiselleen toimielimelle ja viranhaltijalle, ellei siirtämistä ole laissa tai tässä hallintosäännössä kielletty. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

Yksilöasioiden jaostolle esitetään, että se delegoi lausuntojen antamisen viranhaltijoille. Viranhaltija voisi antaa lausunnon yksilöasioiden jaoston päättämässä asiassa, kun viranhaltija yhtyy yksilöasioiden jaoston päätökseen.

Muutoksenhakuvaiheessa asiaan voi tulla uutta selvitystä, jonka johdosta aiemman päätöksen oikeellisuus on arvioitava uudelleen. Muutoksenhakuvaiheessa voi myös tulla ilmi, että aiempi päätös on perustunut esimerkiksi virheelliseen lainsoveltamiseen. Mikäli viranhaltija ei voi lausunnossaan yhtyä jaoston aiempaan päätökseen, lausunto valmistellaan yksilöasioiden jaoston päätettäväksi.

---

Hallinto-oikeuksien päätökset tuodaan tiedoksi yksilöasioiden jaostolle, jotta Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha) tulkintakäytäntöjen yhtenäisyyttä ja päätösten oikeuskäytännön mukaisuutta on mahdollista seurata.

1. Avopalvelujen palvelulinjalta valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- sosiaalityöntekijä Sini Seppälä
- johtava sosiaalityöntekijä Terhikki Ahonen
- johtava sosiaalityöntekijä Mari Selin-Kivenvuori

2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjalta valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- sosiaalityön johtaja, Hanna Lähteenmäki, lastensuojelu
- palvelulinjajohtaja Titta Pelttari
- vastuualuejohtaja Terhi Huttunen, perhepalvelut

3. Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjalta valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- vastuualuejohtaja Kaisa Taimi, asiakasohjaus
- vastuualuejohtaja Sonja Vuorela, vammaissosiaalityö
- vastuualuejohtaja Mervi Saari, ikäihmisten asumisen palvelut
- vastuualuejohtaja Milja Koljonen, ennaltaehkäisevät palvelut ja neuvonta
- vastuualuejohtaja Sirkku Miettinen, kotona asumista tukevat palvelut

4. Sosiaalista luototusta koskevien valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- talouden tukipalvelujen palvelupäällikölle Sanna Törmä-Tuominen

Lausunnon antajan ollessa poissa tai estynyt, lausunnon antajana toimii hänen varahenkilönsä.

### **Ehdotus**

Esittelijä: Hanna Lähteenmäki, VASTUUALUEJOHTAJA

Yksilöasioiden jaosto päättää

- siirtää päätösvaltaansa lausuntojen ja selitysten antamisessa hallinto-oikeuksille seuraavasti:

1. Avopalvelujen palvelulinjalta valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- sosiaalityöntekijä Sini Seppälä
- johtava sosiaalityöntekijä Terhikki Ahonen
- johtava sosiaalityöntekijä Mari Selin-Kivenvuori

2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjalta valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- sosiaalityön johtaja, Hanna Lähteenmäki, lastensuojelu
- palvelulinjajohtaja Titta Pelttari
- vastuualuejohtaja Terhi Huttunen, perhepalvelut

3. Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjalta valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:

- vastuualuejohtaja Kaisa Taimi, asiakasohjaus
- vastuualuejohtaja Sonja Vuorela, vammaissosiaalityö

- 
- vastuualuejohtaja Mervi Saari, ikäihmisten asumisen palvelut
  - vastuualuejohtaja Milja Koljonen, ennaltaehkäisevät palvelut ja neuvonta
  - vastuualuejohtaja Sirkku Miettinen, kotona asumista tukevat palvelut

4. Sosiaalista luototusta koskevien valitusasioiden lausunnon antajiksi esitetään:  
- talouden tukipalvelujen palvelupäällikölle Sanna Törmä-Tuominen

Lausunnon antajan ollessa poissa tai estynyt, lausunnon antajana toimii hänen varahenkilönsä.

Lisäksi yksilöasioiden jaosto päättää

- tarkastaa pykälän kokouksessa,
- että toimivallan siirto astuu voimaan seuraavana päivänä.

### **Kokouskäsittely**

Esittelijä muutti päätösehdotuksen kolmannen kohdan kuulumaan seuraavasti: "että toimivallan siirto astuu voimaan seuraavana päivänä."

### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

## **Yksilöasioiden jaosto, 20.11.2024, § 547**

### **Valmistelijat / lisätiedot:**

Pia Lepistö, HALLINTOASSISTENTTI, pia.lepisto@pirha.fi

Vilma Kiilunen, HALLINTOLAKIMIES, vilma.kiilunen@pirha.fi

Aluehallitus on päättänyt yksilöasioiden jaoston esittelijöiden uudesta kokoonpanosta kokouksessaan [28.10.2024 § 272](#). Muutokset esittelijöissä johtuvat työtehtävien muutoksista ja henkilövaihdoksista organisaatiossa. Lisäksi vahingonkorvausasioihin on nimetty uusi oma esittelijänsä.

Yksilöasioiden jaoston esittelijät ovat aluehallituksen 28.10.2024 § 272 mukaisesti:

1. Avopalvelujen palvelulinja:
  - sosiaalityöntekijä Sini Seppälä
  - johtava sosiaalityöntekijä Terhikki Ahonen
  - asiakasohjauksen päällikkö Sanna Vartio (johtava sosiaalityöntekijä Mari Selin-Kivenvuoren tilalle)
2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinja:
  - sosiaalityön johtaja, Hanna Lähteenmäki
  - vastuualuejohtaja Terhi Huttunen
3. Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinja:
  - vastuualuejohtaja, palvelujohtaja Kaisa Taimi
  - palvelupäällikkö Sari Mellin (vastuualuejohtaja Sonja Vuorela tilalle)

- vastuualuejohtaja, palvelujohtaja Minna Nummi (vastuualuejohtaja Mervi Saari tilalle)
- vastuualuejohtaja, palvelujohtaja Milja Koljonen

4. Sosiaalista luototusta koskevat oikaisuvaatimukset
- talouden tukipalvelujen palvelupäällikkö Sanna Törmä-Tuominen

5. Vahingonkorvausasiat

- hallintopäällikkö Maria Toivakka-Kinnanen (uusi)

Viranhaltijan varahenkilö toimii myös esittelijän varahenkilönä paitsi vahingonkorvausasioissa esittelijän varahenkilönä toimivat muut yksilöasioiden jaoston esittelijät.

Yksilöasioiden jaosto on päätöksellään 18.10.2032 § 270 siirtänyt päätösvaltaansa lausuntojen ja selitysten antamisessa hallinto-oikeudelle siten, että päätösvallan delegoinnissa on mainittu viranhaltijoiden nimikkeet/nimet.

Koska yksilöasioiden jaoston esittelijöihin on tullut muutoksia, esitetään että aiemmin tehty delegointipäätös päivitetään.

Viranhaltija voi aiemman päätöksen mukaisesti antaa lausunnon yksilöasioiden jaoston päättämässä asiassa, kun viranhaltija yhtyy yksilöasioiden jaoston päätökseen. Muutoin lausunnon antaa yksilöasioiden jaosto.

Samoin vahingonkorvausasioiden esittelijälle esitetään oikeutta antaa lausuntoja ja edustaa hyvinvointialuetta käräjäoikeuden käsittelyissä yksilöasioiden päättämien oikaisuvaatimusten osalta.

### **Ehdotus**

Esittelijä: Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA

Yksilöasioiden jaosto päättää

- merkitä aluehallituksen päätöksen 28.10.2024 § 272 yksilöasioiden jaoston esittelijöistä tiedoksi,
- kumota päätöksensä 18.10.2023 § 270,
- siirtää päätösvaltaansa lausuntojen ja selitysten antamisessa hallinto-oikeuteen seuraavasti:
  1. Avopalvelujen palvelulinja:
    - sosiaalityöntekijä Sini Seppälä
    - johtava sosiaalityöntekijä Terhikki Ahonen
    - asiakasohjauksen päällikkö Sanna Vartio
  2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinja:
    - sosiaalityön johtaja, Hanna Lähteenmäki
    - vastuualuejohtaja Terhi Huttunen
  3. Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinja:
    - vastuualuejohtaja, palvelujohtaja Kaisa Taimi

- 
- palvelupäällikkö Sari Mellin
  - vastuualuejohtaja, palvelujohtaja Minna Nummi
  - vastuualuejohtaja, palvelujohtaja Milja Koljonen

4. Sosiaalista luototusta koskevat oikaisuvaatimukset

- talouden tukipalvelujen palvelupäällikkö Sanna Törmä-Tuominen

5. Vahingonkorvausasiat

- hallintopäällikkö (sairaalapalvelut) Maria Toivakka-Kinnanen

- myöntää sairaalapalveluiden hallintopäällikölle oikeus antaa lausunto käräjäoikeuteen ja edustaa hyvinvointialuetta käräjäoikeudessa yksilöasioiden jaoston käsittelemien oikaisuvaatimusten osalta.

Lausunnon antajan ollessa poissa tai estynyt, lausunnon antajana toimii hänen varahenkilönsä. Vahingonkorvausasioissa hallintopäällikön estyneenä ollessa esittelijänä toimivat muut jaoston esittelijät.

**Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

**Yksilöasioiden jaosto, § 321, 07.08.2024**

**Yksilöasioiden jaosto, § 548, 20.11.2024**

**§ 548**

**Tilannekatsaus hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta**

16482/2024

**Yksilöasioiden jaosto, 07.08.2024, § 321**

**Valmistelijat / lisätiedot:**

Vilma Kiilunen, HALLINTOLAKIMIES, vilma.kiilunen@pirha.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Pirkanmaan hyvinvointialueelta lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamista.

Esityksessä ehdotetaan muun muassa, että sosiaalihuoltolain nojalla annettavan päätöksen oikaisuvaatimusmenettelyä koskevassa säännöksessä oleva virhe korjattaisiin siten, että myös sosiaalihuoltolain nojalla annettuihin päätöksiin tehdyt oikaisuvaatimukset tulisi aina käsitellä hyvinvointialueen toimielimessä.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 50 §:n mukaan sosiaalihuoltolaissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua hyvinvointialueelta noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään. Säännöstä muutettiin sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen vuoksi lailla 589/2022. Lailla muutettiin viittaus kunnalliseen "sosiaalihuollosta vastaavaan toimielimeen" viittaukseksi pelkästään hyvinvointialueeseen. Voimassa olevaa säännöstä voidaan tulkita siten, että oikaisuvaatimuksen voisi käsitellä yksittäinen viranhaltija.

Pirkanmaan hyvinvointialue vastustaa esitettyjä muutoksia lausunnossa annetuin perustein.

Vastausaika päättyy 9.8.2024, joten mahdollisia jaoston kommentteja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta pyydetään toimittamaan kokouksessa.

Lausuntoluonnos on liitteenä (ei-julkinen, keskeneräinen). Lausunto julkaistaan lausuntopalvelu.fi-tietojärjestelmässä sen valmistuttua.

**Ehdotus**

Esittelijä: Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA

Yksilöasioiden jaosto päättää

- merkitä lausuntoluonnoksen tiedoksi,
- antaa mahdolliset kommentit lausuntoluonnoksesta sekä
- tarkastaa pykälän kokouksessa.

**Kokouskäsittely**

Kuultiin lakimies Vilma Kiilusta asiantuntijana kokouksessa.

---

Puheenjohtaja esitti, että lausuntoluonnokseen lisätään yksilöasioiden jaostossa käsiteltujen oikaisuvaatimusten määrä ajalla tammi-kesäkuu 2024. Hyväksyttiin yksimielisesti.

### **Päätös**

Yksilöasioiden jaosto päätti

- merkitä lausuntoluonnoksen tiedoksi,
- esittää, että lausuntoluonnokseen lisätään yksilöasioiden jaostossa käsiteltävien oikaisuvaatimusten määrä tammi-kesäkuu 2024.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

### **Yksilöasioiden jaosto, 20.11.2024, § 548**

#### **Valmistelijat / lisätiedot:**

Vilma Kiilunen, HALLINTOLAKIMIES, vilma.kiilunen@pirha.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain 22 §:n muuttamisesta (ennen nimellä hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta) oli lausuntokierroksella 28.6.2024 – 9.8.2024. Pirkanmaan hyvinvointialue antoi tähän esitykseen lausuntonsa ja lausunto oli myös yksilöasioiden jaostossa kommentteilla.

Esitysluonnoksessa todettiin, että sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan teknisluonteista muutosta. Sosiaalihuoltolain nojalla annettavan päätöksen oikaisuvaatimusmenettelyä koskevassa säännöksessä oleva virhe korjattaisiin siten, että myös sosiaalihuoltolain nojalla annettuihin päätöksiin tehty oikaisuvaatimukset tulisi aina käsitellä hyvinvointialueen toimielimessä. Lain nykyisen sanamuodon mukaan oikaisuvaatimuksen voi käsitellä hyvinvointialueen yksittäinen viranhaltija.

Esityksen jatkovalmistelussa sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamista koskeva lakiehdotus on lausuntokierroksen jälkeen irrotettu alkuperäisestä esityksestä, ja sen valmistelua jatketaan erillisenä esityksenä. Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelijoilla ei ole tiedossa milloin kyseistä irrotettua esitystä mahdollisesti tullaan esittämään uudelleen.

#### **Ehdotus**

Esittelijä: Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA

Yksilöasioiden jaosto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

## Hallintovalitus

§517, §518, §519, §520, §521, §522, §524, §525, §526, §527, §528, §529, §530, §533, §534, §535, §536, §537, §538, §539, §540, §541, §542, §543, §544, §545, §546

## Hallintovalitus

### Valitusviranomainen ja valitusaika

Hämeenlinnan hallinto- oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

### Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

**Valitusaika on 30 päivää.** Valitusaika luetaan siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Sähköisenä viestinä lähetetty asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 19 §).

### Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

---

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Valtakirjaa ei kuitenkaan yleensä vaadita asianajajalta tai yleiseltä oikeusavustajalta.

### **Valitusasiakirjojen toimittaminen**

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka- ajan päättymistä (klo 16.15 mennessä). Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, sähköpostilla tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

### **Lisätietoja**

Suuri osa hallinto-oikeuden päätöksistä on maksullisia, jolloin niistä peritään oikeudenkäyntimaksu (270 e). Oikeudenkäyntimaksua ei peritä useimmissa yksityishenkilön vireille panemissa sosiaali- ja terveystalvetu- ja koskevissa asioissa eikä perustoimeentuloa koskevissa valituksissa. Maksua ei siten peritä esimerkiksi sosiaali-, lastensuojelu-, omaishoidon tuki-, vammaistalvetu-, toimeentulotuki- ja mielenterveysasioissa.

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

---

**Muutoksenhakukielto**

§515, §516, §523, §531, §532, §548

**Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).

---

## Oikaisuvaatimus

§547

### Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen (Laki hyvinvointialueesta 142 §).

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen (Laki hyvinvointialueesta 142 §).

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Pirkanmaan hyvinvointialue, kirjaamo  
Postiosoite: PL 272, 33101 Tampere  
Käyntiosoite: G-rakennus, Nivelkatu 5, 1. krs, kirjaamo  
Sähköpostiosoite: kirjaamo@pirha.fi

Huom. Sähköpostitse ei suositella lähetettävän henkilötietoja tai salassapidettäviä tietoja sisältäviä viestejä.

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin kello 9.00–14.30.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä myös hyvinvointialueen sähköisessä asiointissa: [asiointi.pirha.fi](https://asiointi.pirha.fi) (Asioi hallinnon kanssa).

### Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Päätöksen sähköistä tiedoksiantoa varten tekijä voi ilmoittaa sähköpostiosoitteensa.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen edellä mainitun kirjaamon aukioloajan päättymistä.

### Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

---

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona virastot ovat suljettuna, valitusasiakirjat saa toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.